

OHLÉDNUTÍ ZA KONFERENCÍ LINGUISTICS PRAGUE 2018

Už šestý ročník mezinárodní konference Linguistics Prague (dříve Lingvistika Praha) se konal mezi 26. a 28. dubnem 2018. Zhruba tři desítky převážně začínajících lingvistů měly příležitost zviditelnit svůj výzkum a vzhledem k velmi rozmanitému zastoupení účastníků získat kritickou zpětnou vazbu. Relativně nízký počet účastníků tradičně napomohl navazování nových kontaktů ve velmi příjemné atmosféře. Prezentace účastníků doplnily plenární přednášky Bernda Heina (University of Cologne) a Rolfa Zwaana (Erasmus University Rotterdam) a čtyři workshopy, z nichž některé krátce nastíním.

Unidirekcionálna gramatické zmeny je mnohými považována za typický rys procesu gramatikalizace. Bernd Heine na datech mj. z jazyka !xun ukázal, že pro vysvětlení gramatikalizace futura ze sloves vyjadřujících pohyb se nestačí odvolat k analogii či základním inferenčním mechanismům. Místo toho tuto gramatickou změnu navrhoval vysvětlovat prostřednictvím sémantických „makroposunů“. Podle Heina totiž existuje v některých kontextech pevný sémantický vztah mezi zdrojovými koncepty „jít“ či „přijít“ a cílovým gramatickým konceptem budoucího času (Heine, Kuteva, & Narrog, 2017).

Velmi zajímavý nástroj pro vizualizaci dat Gephi představil v rámci workshopu Ondřej Tichý (FF UK). Gephi umožňuje zkoumat strukturu dat z perspektiv, které klasické korpusové metody zprostředkovat nedokážou. Tento typ analýzy odhalí jazykové rysy (např. valenci či synonymii) jako propojené uzly, které je tak možné vizualizovat jako síť. Každý účastník si vyzkoušel použití Gephi od přípravy dat až po vizualizaci výsledných sítí.

Z řady zajímavých příspěvků pak ve stručnosti uvedu několik z těch, které nejvíce zaujaly mě osobně. Julia Schultz (Heidelberg University) se zaměřila na moderní německé přejímky z angličtiny a na aspekty, které je ovlivnily (zejména pragmatické a kontextové). Hanna Kędzierska (University of Wrocław) s kolegy přispěla k diskuzi o reprezentaci idiomů v mentálním lexikonu z hlediska jejich syntaktické flexibility. Produkčními testy na polských datech ověřovala, nakolik syntaktická flexibilita idiomu ovlivňuje jeho přístupnost. Absence vlivu syntaktické flexibility na rychlost rozpoznání idiomatičnosti výrazu pak podle ní naznačuje, že všechny idiomy jsou lexikálně reprezentovány bez ohledu na svou flexibilitu. Příspěvek Mihaely Tanase-Dogaru a Mihaely Zamfirescu (obě University of Bucharest) byl pozoruhodný v tom ohledu, že navzdory zcela odlišným teoretickým východiskům autorek, které vyznávají silně formální přístup, vyvolal mezi účastníky plodnou diskuzi o výzkumných otázkách a datech. Ukázal tak, že komunikace mezi různými lingvistickými „tábory“ je nejen možná, ale i žádoucí. Konference pochopitelně měla silnou českou stopu, např. Vojtěch Janda (FF UK) představil vliv životnosti na pádovou distribuci substantiv.

Jako nejdůležitější musím vyzdvihnout mimořádně přátelskou atmosféru celé konference. Linguistics Prague se do značné míry profiluje jako konference pro lingvisty, kteří zatím nemají mnoho zkušeností s prezentováním vlastního výzkumu a kteří svou kariéru teprve začínají. Právě tito účastníci ocenili užitečnou zpětnou vazbu nejen před samotnou konferencí, ale zejména v jejím průběhu.

Lze plně očekávat, že příští ročník, jenž se právě začíná připravovat, se vydaří přinejmenším stejně jako tento.

LITERATURA:

Heine, B., Kuteva, T., & Narrog, H. (2017).
Back again to the future: How to account
for directionality in grammatical change.

In W. Bisang & A. Malchukov (Eds.), *Unity
And Diversity In Grammaticalization Scenarios*
(s. 1-30). Berlin: Language Science Press.

Tomáš Doischer